

เงิน : ความหมายและความสำคัญ

Money: Meaning and Importance

อัจฉรา หล่อตระกูล

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : nmpungnaka@hotmail.com

บทคัดย่อ

เงินจะเป็นอะไรก็ได้ที่ทุกคนในสังคมขณะนั้น ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการ และใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ในสมัยโบราณใช้การแลกเปลี่ยนของต่อของโดยตรง ต่อมาก็ใช้สิ่งของที่มีค่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและพัฒนาเป็นโลหะและกระดาษ จนเป็นเงินในปัจจุบัน สำหรับประเทศไทยก็มีวิวัฒนาการทางการเงินมาโดยลำดับตั้งแต่สมัยอาณาจักรฟูนาน สมัยทวารวดี อาณาจักรลพบุรี สุโขทัย กรุงศรีอยุธยา จนถึงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน เงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องวัดมูลค่า เป็นเครื่องรักษามูลค่าและเป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในภายหลัง เงินที่มีคุณลักษณะที่ดีต้องเป็นที่ยอมรับ มีความคงทนถาวร ขนย้ายได้ง่าย ดูออกง่าย มีค่าคงที่ มีค่าเท่ากัน แบ่งเป็นหน่วยย่อยได้ และเป็นของที่หายาก โดยค่าของเงินหมายถึง อำนาจซื้อของเงินแต่ละหน่วย ที่สามารถแบ่งได้เป็นค่าเงินภายในและค่าเงินภายนอก ทั้งนี้เงินเป็นสิ่งสำคัญในด้านการผลิต การแลกเปลี่ยน การอุปโภคบริโภค เงินตราเป็นหลักประกันที่มั่นคงในระบบแลกเปลี่ยน จึงมีความสำคัญในสังคมและระบบเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: เงิน, ความหมายของเงิน, ความสำคัญของเงิน, วิวัฒนาการของเงิน

Abstract

Money can be anything that people (all in that time) generally accepted as a medium of exchange, measure the value of goods and services and money can also function as a "standard of deferred payment". In the past, people exchanged goods and services for other goods and services directly, later used anything of value as a medium of exchange and developed to use metal and paper as "money" until now. In Thailand, the development of money has begun since Kingdom of Funan, Dvaravati, Lopburi, Sukhothai Ayutthaya up till Rattanakosin Kingdom. The functions of money can be classified as medium of exchange, common measure of value, storage of value and standard for deferred payments. The good Characters of money include acceptability, durability, Portability, Ease of recognition, stability in value, Uniformity in value, divisibility and scarcity. The value of money means the purchasing power which is divided into internal value and external value. The money is important in the production, exchanging, consumption and collateral to secure the exchange system. So "Money" is important for the society and the economy.

Keywords: Money, Meaning of Money, the Importance of Money, the Evolution of Money

บทนำ

ในสมัยโบราณมนุษย์แม้มีความเป็นอยู่แบบพึ่งตนเอง แต่ก็ยังคงต้องมีการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกัน เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนนั้นไม่สามารถผลิตสิ่งของที่ต้องการใช้ได้ทุกชนิด แต่ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของกับสิ่งของนั้น ต้องหาผู้ที่ต้องการสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนตรงกันจึงทำการแลกเปลี่ยนได้ ในสมัยโบราณคงไม่ยุ่งยากนักเพราะมีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ และสังคมก็มีคนจำนวนไม่มาก แต่เมื่อสังคมใหญ่ขึ้นและมีความเจริญมากขึ้น การประกอบการผลิตสิ่งของเครื่องใช้ก็ทำได้หลากหลายชนิด การจะหาผู้ที่มีความต้องการตรงกันเพื่อการแลกเปลี่ยนสินค้าก็ทำได้ยากขึ้น ดังนั้นการนำเอาสินค้ามาแลกเปลี่ยนกันโดยตรงก็ทำได้ยาก เงินจึงเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการแลกเปลี่ยน การประกอบการผลิต จนสามารถแจกจ่ายการผลิตไปยังผู้ใช้ในที่สุด การแบ่งแยกงานกันทำ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การตลาดทั้งภายในและระหว่างประเทศ และอื่นๆ อีกมากมาย ถ้าปราศจากเงิน ความสะดวกเหล่านี้อาจถูกสกัดกั้น หรือมีอาจกระทำได้เลย ฉะนั้นสิ่งแรกที่ควรจะต้องทำความรู้จักและความเข้าใจให้ดีคือ การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของเงิน คำนิยาม หน้าที่ ความสำคัญ ค่าของเงิน ตลอดจนเรื่องของปริมาณเงิน และความต้องการถือเงิน เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเรื่องอื่นต่อไป

ทุกคนรู้จักเงิน ต้องการเงิน และเป็นเจ้าของเงิน แต่ถ้าจะถามกันว่าเงินคืออะไร คงหาคำตอบที่กะทัดรัดและรวดเร็วได้ยาก หรือได้รับคำตอบที่แตกต่างกันไป แล้วแต่จะมองในแง่ไหน ทั้งๆ ที่ทุกคนต่างก็ทราบกันดีว่า เงินหมายความว่าอะไร อย่างไรก็ตาม อาจให้ความหมายของเงินได้ถูกต้อง และชัดเจนขึ้นได้ถ้าเรามองหน้าที่ของเงิน กล่าวคือ การเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และเป็นมาตรฐานในการวัดมูลค่าของสินค้าและบริการ ซึ่งจะเป็นลักษณะสำคัญ ที่ทำให้เงินมีความหมายเด่นชัด และแตกต่างไปจากสิ่งอื่น

คำนิยามของเงิน

คำว่า “เงิน” (Money) นั้นนักเศรษฐศาสตร์ใช้ในความหมายที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป ในปัจจุบันเมื่อเอ่ยคำว่า “เงิน” นั้นให้ความหมายในลักษณะเป็น รายได้หรือความมั่งคั่ง

ในความหมายของนักเศรษฐศาสตร์นั้น มีผู้รู้ให้คำนิยามความหมายของ คำว่า “เงิน” (Money) ได้มากมาย พอสรุปได้ดังนี้

พอล เอ ซามูเอลสัน[1] สรุปไว้ว่า เงินคือ สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการได้ทุกชนิด

ริชาร์ด จี ลิปเซย์ [2] สรุปไว้ว่า เงินคือสิ่งใดก็ได้ที่ทุกคนยอมรับอย่างแท้จริงว่าใช้ในการแลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการในขณะนั้น

ลอเรนซ์ เอ็ม บอลล์ [3] ได้ให้คำนิยามไว้ว่า เงินคือสินทรัพย์ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ที่ช่วยระบบเศรษฐกิจในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นหน่วยในทางบัญชี และเป็นเครื่องรักษามูลค่า

เคนเน็ธ อาร์ ซัลซิค [4] กล่าวว่า เงิน หรืออุปทานของเงิน คือ เป็นอะไรก็ได้ที่มนุษย์สามารถใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ หรือเพื่อการจ่ายคืนหนี้สิน

จรินทร์ เทศวานิช [5] กล่าวว่า เงิน เป็นสิ่งที่คนในสังคมได้สมมติขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของสังคมขณะนั้น เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ใช้ในการชำระหนี้และอื่นๆตามต้องการ

กฤษฎา สังขมณี [6] ให้ความหมายว่า เงินคือสิ่งซึ่งคนในสังคมให้การยอมรับ ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนชำระราคา ตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้ตกลงกันไว้นั่นเอง

สรุปได้ว่า เงินคืออะไรก็ได้ที่ทุกคนในสังคมขณะนั้นยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการ ใช้ชำระหนี้ และชำระราคา ตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้ตกลงกัน

วิวัฒนาการของเงิน

วิวัฒนาการของเงิน ในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันออกไป แต่มักจะมีสาเหตุคล้ายคลึงกันคือ สังคมขยายตัว เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าขึ้น ในสมัยก่อนที่ระบบเศรษฐกิจยังปราศจากเงิน อยู่ในระบบแลกเปลี่ยนของต่อของ (Barter System) แต่ละครัวเรือนต่างก็ผลิตสินค้าที่ตนถนัด และนำสินค้าที่ตนผลิตได้มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนของต่อของระหว่างครัวเรือนหรือชุมชนดังกล่าว เรียกว่า การแลกเปลี่ยนโดยตรง การแลกเปลี่ยนโดยตรงนี้

เหมาะสมสำหรับสังคมเล็ก ๆ ที่มีการแลกเปลี่ยนสิ่งของน้อยชนิด และนานๆ จึงจะมีการแลกเปลี่ยนกันครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพราะระบบการแลกเปลี่ยนของต่อของ ขาดความสะดวกในหลายๆเรื่องและมีปัญหาหลายประการ เช่น

1. ปัญหาในเรื่องการหาบุคคลที่มีความต้องการในของที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก นอกจากนั้นก็ยังต้องพบปัญหาในเรื่องสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนกันนั้นมีมูลค่าไม่เท่ากัน ถ้าผู้ที่มีมะม่วงต้องการแลกมะม่วงเพียง 5 ผลเท่านั้นก็จะแลกเปลี่ยนกับปลาไม่ได้

2. สินค้าหลายชนิดเน่าเสียง่ายเช่น ผัก ผลไม้ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเก็บรักษาสินค้า การเก็บรักษาสินค้าต่างๆเพื่อไว้ใช้แลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่นๆ เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นจะมีปัญหาในการจัดเก็บสินค้านั้นๆ ยิ่งเป็นผู้ที่มีทรัพย์สินมาก การเก็บรักษาก็จะยิ่งยุ่งยากมาก ต้องเก็บรักษาไว้ในที่ที่เหมาะสมซึ่งก็อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก

3. ในการกำหนดราคาหรือกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ในแต่ละครั้งที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากันก็จะต้องมีการกำหนดจำนวนสินค้าที่จะแลกเปลี่ยนกับการกำหนดราคา ในสังคมชนบทที่มีสินค้าเพียงไม่กี่ชนิด การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าแต่ละชนิดที่จะนำมาแลกเปลี่ยนกันอาจทำได้ง่าย เช่น มีสินค้า 10 ชนิด

$$\text{จำนวนอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมด} = 9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 45 \text{ อัตรา (ราคา)}$$

แต่ถ้าเศรษฐกิจและสังคมเจริญเติบโตขยายตัวมากขึ้น เช่น สินค้า 500 ชนิด จะต้องมีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าถึง 124,750 อัตรา (ราคา)^[4] ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการทำบัญชีและการทอ้งจำสินค้า

4. ปัญหาของการให้กู้ยืมสินค้าที่จะต้องมีการใช้คืนในอนาคต จะทำได้ลำบาก เกิดความไม่สะดวกในการให้กู้ยืม เพราะจะต้องตกลงกันให้แน่นอนว่า จะใช้สินค้าชนิดใด มีคุณภาพอย่างไร จะกำหนดเวลาขังและส่งอย่างไร

5. ปัญหาความไม่สะดวกในการขนส่ง การนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนคราวละมากๆ ทำให้เกิดความไม่สะดวกหลายประการ เช่น ต้องการแลกเกลือ 1,000 กก. กับ

ปลาบึก 100 ตัว หากระหว่างการขนส่งฝนตก เกลืออาจละลายไปหมดทำให้เกิดความไม่สะดวกในการขนส่ง

ดังนั้นเมื่อสังคมมีขนาดใหญ่ขึ้น ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และความต้องการในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมีมากขึ้น การแลกเปลี่ยนสินค้าโดยตรงจึงไม่สะดวก จำเป็นต้องเปลี่ยนมาเป็นการแลกเปลี่ยนทางอ้อม โดยใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ก่อให้เกิดความสะดวก คล่องตัว และทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความเจริญขยายตัวได้กว้างขวางขึ้น

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

1. เงินที่เป็นสินค้า

เมื่อเริ่มมีการใช้เงิน สิ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนในยุคแรกได้แก่ สิ่งของหรือสินค้า เรียกว่า เงินที่เป็นสินค้า โดยสินค้าที่ถูกเลือกใช้เป็นเงินมักจะเป็นสินค้าที่มีค่าที่คนส่วนมากในสังคมต้องการ และยอมรับเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนในเวลานั้น ซึ่งมีทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคตลอดจนเครื่องประดับต่างๆ แล้วแต่ความนิยมของคนในแต่ละสังคม สินค้าที่เคยใช้แทนเงินมาแล้วในประวัติศาสตร์มีมากมายหลายชนิด[7] ได้แก่ ดินเผา หอยมุก เปลือกหอย กระดองเต่า เขี้ยวหมู ฟันปลาวาฬ งาช้าง ขนนก ข้าว ชา กาแฟ น้ำมัน ขนสัตว์ เหล้าองุ่น เบียร์ ไบยาสูบ วัว ควาย หมู ม้า แพะ แกะ เกลือ ข้าวโพด บุหรี่ เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ แม้แต่ในสังคมสมัยใหม่ซึ่งมีเงินที่ใช้ในปัจจุบันคือ ธนบัตร เหรียญกษาปณ์ และเงินเครดิต แต่ในบางยุคสินค้าก็สามารถนำมาใช้แทนเงินได้ เช่น ในภาวะสงครามประชาชนนิยมใช้สินค้ามากกว่าเงิน เพราะสินค้าเป็นสิ่งที่มีความแน่นอนกว่าฉะนั้นประชาชนในยุโรปจึงเคยใช้บุหรีเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมาแล้วในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง

2. เงินโลหะ

วิวัฒนาการขั้นต่อมาของเงิน ได้แก่ การใช้เงินโลหะ ทั้งนี้เพราะเงินที่เป็นสิ่งของ หรือ สินค้า มีความไม่สะดวกหลายประการ เช่น ยากต่อการเก็บรักษา แบ่งแยกเป็นหน่วยย่อยได้มาก มูลค่าไม่แน่นอน ดังนั้นคนในสังคมจึงได้เปลี่ยนมาใช้โลหะเป็นเงินแทนสินค้า โลหะที่นำมาใช้เป็นเงิน

ในระยะแรกเป็นโลหะที่มีค่าและมีความคงทน ได้แก่ ทองคำ เงิน ทองแดง เป็นต้น ต้นกำเนิดของเงินตราที่เป็นโลหะ การผลิตเหรียญเงินขึ้นใช้เป็นครั้งแรกในโลกนั้น เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 700 ปีก่อนคริสต์ศักราช พระเจ้าแผ่นดินแห่งอาณาจักรลิเดีย (Lydia) (ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของประเทศตุรกี) ได้นำเม็ดโลหะเงินผสมทองที่เรียกว่า อีเลคตรัม (Electrum) ประทับตราหัวสิงห์โต ซึ่งเป็นตราพระราชลัญจกรของพระองค์ลงไป เพื่อรับรองน้ำหนัก มูลค่าของเหรียญที่มีขนาดต่างๆ กัน ระบบการผลิตเงินตราแพร่ไปทางตะวันตกของประเทศตุรกีไปถึงประเทศกรีกโบราณ ชาวกรีกรับระบบการผลิตเงินตราไปใช้ โดยที่กรีกนั้น มีการเดินเรือและการค้าทางทะเลกว้างขวาง เหรียญเงินและเหรียญทองแบบกรีก ซึ่งมีลักษณะกลม มีตราประทับทั้งสองด้าน ก็แพร่ไปยังเมืองต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยรอบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน โดยเฉพาะกรุงโรม ต่อมาในสมัยโรมันและกรีก ประมาณคริสต์ศักราช 300-600 ปี ได้มีการประดิษฐ์เงินเหรียญกษาปณ์ที่มีลักษณะกลมแบนขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งได้กลายเป็นแบบมาตรฐานที่ใช้มาจนกระทั่งทุกวันนี้ โดยเงินเหรียญโลหะในระยะแรก มีลักษณะเงินที่มีค่าเต็มตัว (full bodied type) กล่าวคือ ค่าของเงินตราเป็นไปตามเนื้อโลหะ เช่น เหรียญทองคำที่มีเนื้อโลหะหนัก 1 บาทจะมีค่าเป็นเงินหรือราคาบนเหรียญเท่ากับราคาทองคำหนัก 1 บาท แต่เงินโลหะก็ขาดคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการขยายตัวทางการค้า ดังนั้นในระยะเวลาดังกล่าวจึงมีการวิวัฒนาการเงินโลหะจากเงินที่มีมูลค่าเต็มตัวมาเป็นเงินที่มีมูลค่าไม่เต็มตัว (Token money) กล่าวคือ ค่าของเงินตราที่เป็นเหรียญ มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าของเนื้อโลหะที่ทำเหรียญนั้นซึ่งเงินโลหะ หรือ เหรียญกษาปณ์ในปัจจุบันล้วนเป็นเงินที่มีมูลค่าไม่เต็มตัวทั้งสิ้น

3. เงินกระดาษ

เงินกระดาษ ในระยะเริ่มแรกไม่ใช่เงินตรา คือ ไม่ได้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นแต่เพียงสิ่งที่แทนเงิน โดยอยู่ในรูปของ “สัญญา” ที่ระบุว่าผู้ถือสัญญามีสิทธิ์จะเรียกเงินคืนเป็นโลหะหรือเป็นสิ่งของได้ ต้นกำเนิดของเงินกระดาษนั้นสันนิษฐานว่า ชาวจีนซึ่งเป็นชาติแรกที่ผลิต

กระดาษเป็นผู้ผลิตเงินขึ้นใช้เป็นประเทศแรกในสมัยราชวงศ์เซียงตุง (Hsien-tsung) เมื่อประมาณศตวรรษที่ 9 โดยเงินกระดาษถูกผลิตขึ้นมาใช้แทนเหรียญทองแดง ซึ่งมีน้ำหนักมาก ไม่สะดวกต่อการพกพาติดตัว แต่เงินกระดาษไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย จนกระทั่งในสมัยศตวรรษที่ 17 สมัยพระเจ้าจักรพรรดิฉิน และชนเผ่ามองโกล จึงได้มีการผลิตเงินกระดาษขึ้นใช้แทนเงินโลหะได้สำเร็จ

ในสังคมโลกตะวันตก เงินกระดาษได้ถือกำเนิดจากใบรับฝากเงินของช่างทอง ในสมัยศตวรรษที่ 17 กล่าวคือ สมัยก่อน ประชาชนที่มีโลหะมีค่าและเงินเหรียญ มักจะมีปัญหาในการเก็บรักษา หรือนำติดตัวไปในที่ต่างๆ ซึ่งไม่สะดวกและปลอดภัย ดังนั้นผู้ที่มีโลหะมีค่าจำนวนมากจึงนำไปฝากไว้กับพวกช่างทอง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีฐานะดี เป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไปในสมัยนั้น ในการรับฝากเงิน ทองเพชร พลอย และของมีค่าอื่นๆ นั้น พวกช่างทองจะออกไปรับฝากให้เจ้าของถือไว้แทน ใบรับฝากเงินของช่างทองนี้สามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้โดยการสลักหลัง จึงเป็นที่นิยมในหมู่พ่อค้ามาก ระยะต่อมาพวกช่างทองได้ออกใบรับฝากให้แก่ผู้ที่ไม่ได้ฝากของมีค่าด้วยโดยคิดค่าบริการเล็กน้อย ในที่สุดพวกช่างทองจึงได้กลายมาเป็นนายธนาคาร และใบรับฝากเงินของช่างทองได้วิวัฒนาการเป็นเงินกระดาษที่เรียกว่า “บัตรธนาคาร” ที่มีลักษณะเป็นเงินที่ใช้แทนเงินที่มีค่าเต็มตัว กล่าวคือ เป็นใบรับฝากหรือใบสัญญาที่สามารถนำมาแลกเงินเหรียญโลหะที่มีค่าเต็มตัวได้เสมอ แต่ปัจจุบันสิทธิในการออกเงินกระดาษเป็นของรัฐบาลหรือธนาคารกลางเท่านั้น และเป็นเงินที่แลกโลหะคืนไม่ได้ คือ มีลักษณะเป็นเพียงธนบัตรที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เท่านั้น

4. เงินเครดิต

วิวัฒนาการขั้นสุดท้ายของเงิน คือ เงินเครดิตซึ่งเกิดขึ้นในสังคมเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่ระบบการธนาคารพัฒนาแล้ว เงินฝากในธนาคารสมัยใหม่ เช่น เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์ ถือว่าเป็นเงินเครดิตทั้งสิ้น เพียงแต่ระดับของความเป็นเงินของเงินฝากแต่ละประเภทแตกต่างกันไปตามกำหนดเวลาของการฝากและถอน โดยทั่วไปเงินฝากกระแสรายวันซึ่งสามารถสั่งจ่ายโอนกันโดย

เช็ค เพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการ เป็นเงินเครดิตที่มีสภาพคล่องเช่นเดียวกับเงินโลหะและเงินกระดาษ อย่างไรก็ตามเงินฝากกระแสรายวันนี่ไม่ถือว่าเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เพราะเจ้าหนี้สามารถปฏิเสธการรับชำระหนี้ด้วยเช็คได้ ในปัจจุบันเงินเครดิตนับวันจะมีความสำคัญกว่าเงินชนิดอื่น โดยเฉพาะในประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เพราะเมื่อการค้าอุตสาหกรรมขยายตัวกว้างขวาง การซื้อขายกระทำกันคราวละมากๆ การใช้เงินโลหะและเงินกระดาษเป็นสิ่งกลางในการแลกเปลี่ยนย่อมไม่สะดวก ปลอดภัย และรวดเร็วเท่ากับเงินเครดิต

แม้ว่า การวิวัฒนาการของเงินจะได้พิจารณามาเป็นลำดับชั้นดังกล่าว ในปัจจุบันเงินที่ใช้ทั่วไปทั้งเงินโลหะ เงินกระดาษ และเงินเครดิต คือ ประกอบไปด้วยเหรียญ กษาปณ์ ธนบัตร และฝากกระแสรายวัน นอกจากนี้เงินสินค้าก็ยังคงมีใช้อยู่เงินบ้างในบางโอกาส สถานที่ และ เวลา

ในปัจจุบันอยู่ในยุคของอินเทอร์เน็ต ได้มีการพัฒนาเงินตราขึ้นมาเพื่อใช้ในไซเบอร์เนต นั่นคือ Bitcoins

Bitcoins เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ถูกสร้างขึ้นโดยระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นเงินในโลกเทคโนโลยีสารสนเทศ (cyberspace) เรียกเงินตราสกุลนี้ว่า bitcoin หรือมีชื่อเรียกอื่นอีก เช่น virtual money หรือ cryptocurrency [4] (ยังไม่มีการบัญญัติคำไทย) bitcoin คือ currency หรือเงินตราสกุลหนึ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนซื้อของทางอินเทอร์เน็ต โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนของตัวเองกับ เงินตราสกุลอื่นๆ เช่น 1 Bitcoin = 140 ดอลลาร์สหรัฐ Bitcoin กลายเป็นเงินสกุลหนึ่งในโลก ซึ่งมีประเทศที่ใช้เงินสกุล Bitcoin นี้อยู่คือ ประเทศที่มีการซื้อของออนไลน์ ยังไม่มีธนาคารแห่งชาติ หรือรัฐบาลใดเป็นผู้ผลิต bitcoins แต่มีปริมาณ bitcoins หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจทั่วโลก ประมาณ 11.75 ล้าน bitcoins ในเดือนตุลาคม 2556

วิวัฒนาการของเงินในประเทศไทย

เงินตราที่ใช้เป็นสิ่งกลางในการซื้อสินค้าและบริการในประเทศไทย สันนิษฐานว่าได้เริ่มมีมาตั้งแต่ก่อนในสมัย

สุโขทัย ซึ่งพอจะลำดับขั้นวิวัฒนาการเงินตราของไทยได้เป็น 4 ระยะดังนี้ คือ

1. เงินตราสมัยก่อนสุโขทัย

มีหลักฐานยืนยันว่า ประเทศไทยเริ่มใช้เงินมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรฟูนานเป็นเงินเหรียญแบน ด้านหนึ่งเป็นรูปพระอาทิตย์ครึ่งวงกลมมีรัศมีโดยรอบ อีกด้านหนึ่งเป็นรูปหอกพระนารายณ์ ต่อมาในสมัยอาณาจักรทวารวดีเงินตราที่ใช้เป็นเงินเหรียญแบนด้านหนึ่งจารึกคำว่า “ศรีทราวดีศวรบุญยะ” ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นรูปตราต่างๆ กันเช่น ตราสิงห์ ตราแพะ ตราแมงคอกับลูก และตราหมอน้ำ เป็นต้น ส่วนเงินตราในสมัยอาณาจักรลพบุรี เป็นเหรียญเงินด้านหนึ่งจารึกคำว่า “ลว” อีกด้านหนึ่งจารึกคำว่า “ปุระ” ซึ่งแปลว่าเมืองลพบุรี

2. เงินตราสมัยสุโขทัย

สมัยสุโขทัยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ สมัยล้านนา ล้านช้าง และสุโขทัย โดยเงินตราที่ใช้ในสมัยล้านนา เรียกว่า “เงินเจียง” หรือ “เงินชาคิม” มีลักษณะ คล้ายรูปเกือกม้า 2 วงปลายต่อกัน ตรงกลางทำเป็นกึ่งเพื่อให้หักออกจากกันได้ง่ายเมื่อจะแบ่งใช้ ล้านช้าง เงินตราที่พบมี 4 ชนิด คือ เงินฮาง เงินตู้ เงินฮ้อย และเงินลาด โดยเงินฮางและเงินตู้ทำด้วยโลหะเงินเป็นแท่งสี่เหลี่ยมผืนผ้า ส่วนเงินฮ้อยทำด้วยโลหะเงินผสมทองแดง และทองเหลือง สำหรับเงินลาดทำด้วยโลหะทองแดงผสมทองเหลือง ในสมัยสุโขทัยมี 3 ชนิด คือ 1) เงินเบี้ย ทำด้วยเปลือกหอยต่างประเทศ 2) เงินพดด้วง ทำด้วยโลหะมีลักษณะเป็นวงกลม งอเข้าหากันคล้ายตัวด้วง มีตราประทับเป็นรูปช้างและรูปหอยสังข์ และ 3) เงินชูปมีลักษณะเหมือนเงินพดด้วงแต่ทำด้วยตะกั่วผสมดีบุก มีตราประทับเป็นรูปช้างและราชวัติ

3. เงินตราสมัยกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงศรีอยุธยา เงินตราที่ออกมาใช้มี 3 ชนิด คือ เงินเบี้ย เงินพดด้วง และเงินประทับ

เงินเบี้ยที่ใช้สมัยนั้น ได้แก่ เบี้ยจัน เบี้ยแก่ เบี้ยนาง เบี้ยหมู เบี้ยบัว และเบี้ยตุ้ม ซึ่งทำด้วยเปลือกหอยที่หายากจากต่างประเทศ ราคาของเบี้ยไม่ได้กำหนดไว้แน่นอนขึ้นอยู่กับ

ปริมาณของเบี้ยในตลาด ถ้ามีเบี้ยหมุนเวียนในท้องตลาดจำนวนมาก ราคาเบี้ยจะต่ำ แต่ถ้ามีเบี้ยน้อย ราคาเบี้ยจะสูง

เงินพดด้วง มีลักษณะเช่นเดียวกับเงินพดด้วงที่ใช้ในสมัยสุโขทัยทุกประการแต่ตราที่ประทับได้แก่ ตราธรรมจักร ตราสมอ และตราหางหงษ์ เงินพดด้วงมี 4 ชนิด คือ 1 บาท 1 มายน (2 สลึง) 1 สลึง และ 1 เฟื้อง

เงินประทับ เป็นเงินที่ใช้แทนเงินเบี้ยในยามขาดแคลน ทำด้วยดินเผาขนาดต่างๆ ตีตราเป็นรูป ดอกบัว ตราकिनรี ตรากระต่าย และตราราชสีห์

4. เงินตราสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินตราที่ออกใช้ในสมัยกรุงธนบุรี และกรุงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มี 3 ชนิด คือ เงินพดด้วง เงินเหรียญ เงินธนบัตร

เงินพดด้วง นับตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี มาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนกลาง เงินตราที่ใช้ยังคงเป็นเงินพดด้วงอย่างเดิมเพียงแต่เปลี่ยนตราประทับให้แตกต่างกันออกไปเป็นตราประจำรัชกาล เงินพดด้วงได้ใช้เรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2447 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงประกาศเลิกใช้

เงินเหรียญ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ประเทศไทยเริ่มมีการติดต่อกับชาวต่างประเทศ เงินพดด้วงที่ผลิตขึ้นใช้หมุนเวียนอยู่ในประเทศจึงไม่เพียงพอการค้าขาย และความต้องการของพ่อค้าชาวต่างประเทศ รัชกาลที่ 4 จึงได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงกษาปณ์ขึ้นมาเพื่อผลิตเงินเหรียญออกใช้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2403 เรียกว่า “เงินแปะ” เป็นเงินเหรียญลักษณะกลมแบนด้านหน้าเป็นตรามงกุฏ ด้านหลังเป็นตราจักร และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2405 - 2408 รัชกาลที่ 4 โปรดให้นำเอาดีบุกมาทำเหรียญ เรียกว่า “เงินกะแปะ” ผลิตเหรียญทองคำ เรียกว่า “ทองแปะ” และให้ทำเหรียญทองแดง เงินเหรียญที่ผลิตขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 ดังกล่าว ได้ใช้เรื่อยมาจนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการผลิตเหรียญทองแดงขึ้นใช้ 3 ขนาด คือ เสี้ยว อัฐ และโสฬส และเหรียญเงิน 3 ขนาด คือ เหรียญบาท เหรียญ

สลึง และเหรียญเฟื้อง ในปี พ.ศ. 2451 (ร.ศ.127) ประเทศไทยได้เปลี่ยนระบบเงินตราซึ่ง ตำลึง บาท สลึง เฟื้อง เสี้ยว อัฐ และโสฬส มาเป็นระบบ บาท สตางค์ โดยกำหนดให้ 100 สตางค์ เป็น 1 บาท และได้เริ่มผลิตเหรียญกษาปณ์ทำด้วยทองขาวและทองแดง หลังจากนั้นได้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์ โดยใช้เงินและทองแดงในลักษณะและขนาดต่างๆ อีกหลายชนิด จนกระทั่งในสมัยปัจจุบัน เหรียญกษาปณ์ มี ราคา 25 สตางค์ 50 สตางค์ 1 บาท 2 บาท 5 บาท และ 10 บาท

เงินธนบัตร เงินกระดาษในประเทศไทยเริ่มผลิตขึ้นใช้ครั้งแรกในสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างชาติและเปิดเสรีทางการค้า ใน พ.ศ. 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้จัดทำเงินกระดาษชนิดแรกขึ้นใช้ในระบบเงินตราของประเทศ เรียกว่า **หมาย** เป็นกระดาษสีขาวพิมพ์ตัวอักษรและลวดลายด้วยหมึกสีดำ ประทับตราพระราชสัญลักษณ์ประจำพระราชวงศ์จักรีรูปพระแสงจักร และพระราชลัญจกรประจำพระองค์รูปพระมหาพิชัยมงกุฎ ด้วยสีแดงชาด เพื่อป้องกันการปลอมแปลง แต่ไม่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายตามพระราชประสงค์ ต่อมาระหว่าง พ.ศ. 2415 - 2416 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดปัญหาเหรียญกษาปณ์ชนิดราคาต่ำซึ่งเป็นเงินปลีกขาดแคลน ใน พ.ศ. 2417 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดให้จัดทำเงินกระดาษชนิดราคาต่ำเรียกว่า **อัฐกระดาษ** ให้ราษฎรได้ใช้จ่ายแทนเงินเหรียญที่ขาดแคลน แต่อัฐกระดาษก็ไม่นิยมใช้เช่นเดียวกับหมาย เงินกระดาษชนิดต่อมา คือ **บัตรธนาคาร** ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามธนาคารที่เข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ ธนาคารชาร์เตอร์แห่งอินเดีย ออสเตรเลีย และจีน และธนาคารแห่งอินโดจีน ได้อนุญาตนำบัตรธนาคารออกใช้ เมื่อพ.ศ. 2432, 2441, และ 2442 ตามลำดับ บัตรธนาคาร มีลักษณะเป็นตัวสัญญาใช้เงินชนิดหนึ่งที่ใช้อำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ระหว่างธนาคารกับลูกค้า รัฐบาลในสมัยนั้นได้พิจารณาเห็นว่าบัตรธนาคารที่สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศออกใช้

อยู่ในขณะนั้น มีลักษณะคล้ายกับเงินตราที่รัฐบาลควรจัดทำเสียเอง ในพ.ศ. 2433 จึงได้เตรียมการออกตัวเงินของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เรียกว่า **เงินกระดาษหลวง** แต่เนื่องจากความไม่พร้อมของทางการในการบริหาร จึงมิได้นำเงินกระดาษหลวงออกใช้ จนปี พ.ศ. 2445 มีพระบรมราชโองการให้ตรา พระราชบัญญัติธนบัตรสยาม รัตนโกสินทรศก 121 ขึ้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2445 และโปรดให้จัดตั้ง กรมธนบัตร ในสังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เพื่อทำหน้าที่ออกธนบัตรและรับจ่ายเงินขึ้นธนบัตร และเปิดให้ประชาชนนำเงินตราโลหะมาแลกเปลี่ยนเป็นธนบัตรตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2445 นับว่าธนบัตรได้เข้ามามีบทบาทในระบบการเงินของไทยอย่างจริงจังนับแต่นั้นมา ต่อมา ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2471 ซึ่งกำหนดให้เงินตราของประเทศประกอบด้วย ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ ตลอดจนให้ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย จึงเป็นการเปลี่ยนลักษณะของธนบัตรจากตัวสัญญาใช้เงินมาเป็นเงินตราอย่างสมบูรณ์ ในสมัยรัชกาลที่ 8 การผลิตธนบัตรไทยส่วนใหญ่พิมพ์มาจากบริษัท โทมัส เดอ ลารู ประเทศอังกฤษ ตลอดจนมา จนกระทั่งรัฐบาลได้จัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตรขึ้นเองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2512 ธนบัตรไทยจึงได้พิมพ์จากโรงพิมพ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเปลี่ยนระบบและขนาดให้แตกต่างกันไปจากแบบที่เคยสั่งพิมพ์จากต่างประเทศ ปัจจุบันธนบัตรไทยมี 5 ขนาด คือ ใบละ 20 บาท 50 บาท 100 บาท 500 บาท และ 1,000 บาท

หน้าที่ของเงิน

หน้าที่ของเงิน จากคำนิยามของเงิน ทำให้ ทราบว่าเงินทำหน้าที่สำคัญ คือ การเป็นเครื่องวัดมูลค่า และเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเงิน นอกจากนั้นเงินยังทำหน้าที่อื่นๆ รองลงไปซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจอีกด้วย ซึ่งพอจะแบ่งหน้าที่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเงินได้ 4 ประการ ดังนี้

1.เงินเป็นเครื่องวัดมูลค่า

หน้าที่ประการแรกของเงินคือ เป็นเครื่องวัดมูลค่า หรือหน่วยวัดมูลค่าและยังอาจเรียกได้ว่า เงินเป็นมาตรฐานของมูลค่า หรือเป็นหน่วยทางบัญชี ซึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม ความหมายของหน้าที่นี้คือ เงินเป็นหน่วยกลางในการวัดมูลค่าของสินค้าและบริการทุกชนิด เงินเป็นมาตรฐานที่ใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการซึ่งทำให้สามารถเปรียบเทียบมูลค่าของสินค้าและบริการทุกชนิดได้โดยสะดวก โดยจะวัดมูลค่าของสินค้าและบริการออกมาเป็นหน่วยของเงิน นอกจากนี้เงินยังเป็นหน่วยแสดงมูลค่าทางบัญชีได้ด้วย จึงสะดวกแก่การที่จะหักลบหรือบวกมูลค่าเหล่านั้นเข้าด้วยกัน

2. เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ที่เด่นชัดของเงิน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ยอมรับกันมานานในสังคม การใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนนี้ทำให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้า เพราะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเป็นไปได้อย่างสะดวกและคล่องตัว การค้าขายตัวได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามเงินจะทำหน้าที่ได้ดีก็ต่อเมื่อเป็นที่ยอมรับกันในสังคมว่าเป็นสิ่งที่มีอำนาจซื้อ มีเสถียรภาพ และมูลค่าคงที่

3. เงินเป็นเครื่องรักษามูลค่า

การทำหน้าที่เป็นเครื่องรักษามูลค่า หมายถึง การที่เงินถูกถือเอาไว้เป็นสิ่งสำรองของการแสดงอำนาจซื้อ ระหว่างการรอรับชำระหนี้ และการใช้ชำระหนี้ สิ่งของหรือเงินที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ก็ทำหน้าที่เป็นเครื่องรักษามูลค่าโดยปริยาย ทั้งนี้เพราะประชาชนสามารถที่จะเก็บเหรียญ ธนบัตร และเงินฝากกระแสรายวันเอาไว้ในระหว่างการรอพักหรือเก็บไว้ระหว่างรอการใช้จ่ายและชำระหนี้

4. เงินเป็นมาตรฐานการชำระหนี้ในภายหน้า

เมื่อเงินทำหน้าที่เป็นเครื่องรักษามูลค่า และเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการทุกชนิดได้ การชำระหนี้ด้วยเงินจึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปด้วย นับเป็นหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเงิน ระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้มีการขยายตัวทางการค้า การติดต่อค้าขายทั้งในและต่างประเทศ การชำระหนี้ด้วยเงินจึงอำนวยความสะดวกแก่ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ ทำให้การค้าสะดวกและ

รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ระบบเครดิตขยายตัว เจริญก้าวหน้าขึ้นด้วย เงินจะทำหน้าที่เป็นมาตรฐานการชำระหนี้ในภายหน้าได้ดีก็ต่อเมื่อเงินมีเสถียรภาพ

คุณลักษณะของเงิน

จากการศึกษาหน้าที่ของเงิน แสดงให้เห็นว่า อาจนำสิ่งของมาทำเป็นเงินได้ ถ้าสิ่งนั้นสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และมีมูลค่าคงที่เพื่อจะใช้วัดมูลค่าของสิ่งของและใช้เป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ แต่สิ่งเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นเงินได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของของสิ่งนั้น ในอดีตสิ่งมนุษย์นำมาใช้เป็นเงินจะมีค่าในตัวของมันเองที่จะนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ เช่น ใบชา สามารถใช้บำบัดความต้องการของร่างกายได้ แต่สิ่งของบางอย่างที่ใช้ทำเงินก็มีคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นเงิน เพราะขาดคุณสมบัติที่ดีของเงิน ดังนั้น สิ่งเหมาะสมจะนำมาใช้เป็นเงินควรมีคุณสมบัติสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การเป็นที่ยอมรับ

คุณลักษณะประการแรกของเงินก็คือ เงินนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับ กันโดยทั่วไปในสังคมว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ถ้าขาดการยอมรับแล้ว สิ่งนั้นจะเป็นเงินไม่ได้ ในปัจจุบัน เงินฝากกระแสรายวันเป็นเงิน เพราะทุกคนในสังคมยอมรับว่าเงินฝากกระแสรายวัน ซึ่งสามารถสั่งจ่ายซื้อสินค้าโดยการเขียนเช็ค เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนนั่นเอง

2. การมีความคงทนถาวร

สิ่งที่นำมาใช้เป็นเงินที่ดีควรมีความคงทนถาวรพอสมควร เพื่อเวลาที่ใช้เป็นประจำ จะได้ไม่ชำรุดเสียหายได้ง่าย หากสิ่งที่นำมาใช้ทำเป็นเงินนั้นเน่าเปื่อยได้ง่าย มูลค่าก็จะหมดไป คนก็ไม่ยอมรับเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

3. การเป็นของที่ขนย้ายได้ง่าย

เงินที่ดีจะต้องออกแบบและทำให้สะดวกสบายที่จะนำไปใช้ในที่ต่างๆ คือ มีขนาดไม่ใหญ่และเล็กจนเกินไป ทำด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบา ทำให้พกติดตัวได้สะดวก เงินเหรียญกษาปณ์จึงมีลักษณะกลมแบน ทำให้พกติดตัวได้สะดวกเหมาะสมสำหรับใช้เป็นเงินปลีกเพื่อใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อย แต่ถ้าจะใช้จ่ายคราวละมากๆ เงินธนบัตรจะมี

ความเหมาะสมมากกว่า เพราะทำจากกระดาษน้ำหนักเบา สามารถพกติดตัวได้เป็นจำนวนมาก และในกรณีที่ต้องจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินสดจำนวนมาก ก็สามารถใช้เช็คชำระหนี้แทนธนบัตรได้

4. การเป็นของที่ดูออกง่าย

เป็นสิ่งที่เห็นก็จำได้และรู้ทันทีว่าเป็นเงินดี หรือเงินปลอม ฉะนั้นในการผลิตเหรียญกษาปณ์หรือธนบัตร จึงต้องพยายามออกแบบให้ลอกเลียนได้ยาก แต่จ่ายต่อการจดจำ นอกจากนั้นต้องพยายามให้มีการปลอมแปลงเงินให้น้อยที่สุด

5. การมีเสถียรภาพ

ลักษณะของเงินที่ดีจะต้องมีค่าค่อนข้างคงที่ ถ้าค่าของเงินมีการเปลี่ยนแปลงมากเกินไป จะทำให้คนเสื่อมคลายความเชื่อถือ และไม่ยอมรับเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอีกต่อไป คนจะเลิกเก็บเงินและหันไปเก็บหลักทรัพย์อย่างอื่นแทน

6. การมีค่าเท่ากัน

เงินชนิดเดียวกัน ย่อมมีมูลค่าเท่ากันและมีอำนาจซื้อเท่ากันเสมอ เงินหน่วยเดียวกันถ้าทำจากกระดาษก็ต้องเป็นกระดาษอย่างเดียวกัน หรือถ้าเป็นเงินเหรียญโลหะก็ควรมีส่วนผสมของโลหะเหมือนกันทุกเหรียญ เพื่อให้เงินมีมูลค่าคงที่ ถ้าเมื่อใดที่ค่าของเงินเหรียญแต่ละอันไม่เท่ากัน เงินที่มีค่าทางวัตถุสูงกว่าจะหายไปจากการหมุนเวียนเหลือแต่เงินที่มีมูลค่าทางวัตถุต่ำกว่า ซึ่งเป็นไปตามกฎของเกรแฮม (Gresham's law) ที่ว่า "เงินเลวไล่เงินดี"

7. การแบ่งเป็นหน่วยย่อยได้

เนื่องจากสินค้าที่ซื้อขายกันมีมูลค่าต่างกัน ดังนั้นเงินที่ดีจึงควรมีลักษณะที่สามารถแบ่งออกเป็นส่วนย่อยได้ โดยให้มีมูลค่าต่างกันเพื่อสะดวกต่อการชำระค่าสินค้าและบริการ

8. การเป็นของที่หายาก

สิ่งของที่หาได้ง่าย มักจะมีมูลค่าต่ำและไม่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปที่จะนำมาใช้เป็นเงิน เช่น กรวด หรือทรายมีอยู่มาก คนจึงไม่นิยมนำมาใช้เป็นเงิน ผิดกับสิ่งที่หาได้ยาก เช่น โลหะเงินหรือทอง ซึ่งเป็นของที่หายากจึงมีมูลค่าในตัวสูง เมื่อมีมูลค่าสูงจึงเหมาะที่จะนำมาใช้เป็นเงิน

ความสำคัญของเงิน

เงินเป็นสิ่งสำคัญมากต่อเศรษฐกิจและสังคมของมนุษย์ ไม่ว่าจะอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบใดก็ตาม เพราะเงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จึงช่วยอำนวยความสะดวกทั้งในด้านการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า การชำระหนี้ การสะสมทรัพย์สิน ฯลฯ ซึ่งพอจะสรุปความสำคัญของเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในด้านต่างๆได้ดังนี้ [5]

1. ความสำคัญในด้านการผลิต

ผู้ประกอบการทั้งหลายต่างก็แสวงหาเงินมาลงทุนในการประกอบการผลิต หรือทำการค้าโดยหวังผลตอบแทนในด้านกำไรที่เป็นตัวเงินเป็นสิ่งสำคัญ ในระยะใดที่ผู้ประกอบการคาดว่า จะได้รับกำไรสูงก็จะมีการลงทุนมาก เช่น ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือในระหว่างเวลาเศรษฐกิจรุ่งเรืองในศตวรรษที่ 20 จะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการทั้งหลายได้หาเงินมาลงทุนตั้งโรงงานและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อประกอบการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะอยู่ในระยะที่ผู้ประกอบการสามารถแสวงหาผลกำไรได้อย่างง่าย การใช้จ่ายลงทุนจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม ช่วยให้ผู้อุปโภคบริโภคได้รับสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย แทนที่จะต้องผลิตตามทีผู้ใดผู้หนึ่งต้องการและสั่งทำโดยเฉพาะ

2. ความสำคัญในด้านการแลกเปลี่ยนและการอุปโภคบริโภค

เนื่องจากเงินเป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนในสังคม เงินจึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้สินค้าจากแหล่งผลิตไปสู่มือผู้อุปโภคบริโภคเร็วยิ่งขึ้น เพราะตามปกติผู้บริโภคจะได้รับผลตอบแทนจากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เป็นเงินตราในรูปของ ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และกำไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคได้ใช้จ่ายเงินรายได้ไปแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมาบำบัดความต้องการได้กว้างขวางกว่าการแลกเปลี่ยนระหว่างสิ่งของต่อสิ่งของ ในระบบที่ใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนจะช่วยให้ระบบการแลกเปลี่ยนสม่าเสมอ

ชุมชนและสังคมมีมาตรฐานในการครองชีพสูงขึ้น เพราะช่วยให้มีการผลิตสินค้าสำหรับผู้บริโภคสูงขึ้น

3. ความสำคัญในสังคม

ผู้ใดปรารถนาจะได้มาซึ่งทรัพย์สิน ความมั่นคง ความบันเทิง จะมีฐานะดีหรือแม้แต่จะแสวงหาอำนาจก็ตาม ก็ต้องอาศัยเงินเป็นประการสำคัญเพราะเงินสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้ทุกชนิด เงินตราจะเป็นหลักประกันที่มั่นคงในระบบการแลกเปลี่ยน แต่ละคนจึงเลือกทำงานแต่เฉพาะที่ตนเองมีความชำนาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราไปใช้จ่าย การแบ่งงานกันทำ เช่นนี้เป็นลักษณะของสังคมยุคปัจจุบันซึ่งก่อให้เกิดการผลิต การค้า และความ เป็นอยู่ของสังคมดีขึ้น

4. ความสำคัญในระบบเศรษฐกิจ

เงินมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจทุกระบบทั้งระบบทุนนิยม สังคมนิยม หรือระบบคอมมิวนิสต์ ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การผลิตเป็นเรื่องของเอกชนที่จะดำเนินการกันได้โดยเสรี ระบบราคาเป็นเครื่องชี้ให้ผู้ประกอบการตัดสินใจได้ว่าควรจะผลิตอะไร และเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด ถ้าราคาในตลาดของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งสูงขึ้นก็จะมีการผลิตสินค้าชนิดนั้นเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้ประกอบการมองเห็นกำไรในการผลิต ตรงข้ามถ้าราคาสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งลดลง ผู้ประกอบการก็จะลดการผลิต ดังนั้นเงินจึงมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม สำหรับในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน การจ่ายค่าจ้างแรงงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ก็จ่ายเป็นเงิน และประชาชนก็เอาเงินไปซื้อสินค้าและบริการเช่นเดียวกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จะต่างก็ตรงที่รัฐบาลของประเทศคอมมิวนิสต์จะเป็นผู้ตั้งราคาสินค้าและบริการเอง

สรุป

เงินคืออะไรก็ได้ที่ทุกคนในสังคมขณะนั้น ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องมือวัดมูลค่าของสินค้าและบริการ ใช้ชำระหนี้และชำระราคาตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้ตกลงกัน ในสมัยโบราณใช้การ

แลกเปลี่ยนของต่อของโดยตรง ต่อมาก็ใช้สิ่งของที่มีค่า เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนและพัฒนามาเป็นโลหะและกระดาษ จนเป็นเงินเครดิตในปัจจุบัน สำหรับประเทศไทยก็มีวิวัฒนาการทางการเงินมาโดยลำดับตั้งแต่สมัยอาณาจักรฟูนาน สมัยทวาราวดี อาณาจักรลพบุรี สุโขทัย กรุงศรีอยุธยา จนถึงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน เงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องวัดมูลค่า เป็นเครื่องรักษามูลค่าและเป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในภายนอก ทั้งนี้เงินจะมีคุณลักษณะที่ดีต้องเป็นที่ยอมรับ มีความคงทนถาวร ขนย้ายได้ง่าย ดูออกง่าย มีค่าคงที่ มีค่าเท่ากัน แบ่งเป็นหน่วยย่อยได้ และเป็นของที่หายาก โดยค่าของเงินหมายถึง อำนาจซื้อของเงินแต่ละหน่วย ที่สามารถแบ่งได้เป็นค่าเงินภายในและค่าเงินภายนอก ทั้งนี้เงินเป็นสิ่งสำคัญในการผลิต การแลกเปลี่ยน การอุปโภคบริโภค เงินตราเป็นหลักประกันที่มั่นคงในระบบแลกเปลี่ยน จึงมีความสำคัญในสังคมและระบบเศรษฐกิจ

- [5] จรินทร์ เทศวานิช, การเงินและการธนาคาร, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2545.
- [6] กฤษฎา สังขมณี, “การเงินและการธนาคาร”, กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552.
- [7] ลีนิภา สุภรณ์ไพบูลย์, เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

เอกสารอ้างอิง

- [1] Samuelson, Paul A, “Economics”, 11th ed, New York: McGraw-Hill, 1980.
- [2] Lipsey, Richard G., and Steiner Peter D., “Economics”, 6th ed, New York: Harper & Row, 1981.
- [3] Laurence, M. Ball, “Money, Banking and Financial Markets”, New York: Worth Publishers, 2009.
- [4] Szulczyk, Kenneth R., “Money, Banking and International Finance”, 2nd ed, 2014. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2557, สืบค้นจาก <http://www.scribd.com/doc/69328570/Money-Banking-and-International-Finance>